

Sygn. akt **IX Ka 1342/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IX Wydział Karny - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: **SSO Piotr Kluz**

Protokolant: st. sekr. sądowy Elżbieta Łopacińska

przy udziale prokuratora Małgorzaty Herter-Dziurzyńskiej

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2018 r.

sprawy **B. K.**

oskarżonej o czyny z **art. 284 §2 kk w zw. z art. 12 kk, art. 270 §1 kk**

na skutek apelacji obrońcy oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim

z dnia 22 maja 2017 r., sygn. akt III K 1309/13

I. wyrok w zaskarżonej części zmienia w ten sposób, że:

- w pkt. 1, w ramach czynu zarzucanego B. K. w pkt. I aktu oskarżenia przyjmuje, że oskarżona w bliżej nieustalonym dniu, ale nie wcześniej niż w sierpniu 2011 r. i nie później niż 1 grudnia 2011 r., dokonała przywłaszczenia powierzonego jej mienia w postaci złotej monety o nominale 50 zł o wartości 1250 zł na szkodę K. K. (1), tj. czynu wyczerpującego dyspozycję z art. 284 §2 kk,

- uchyla pkt. 2 zaskarżonego wyroku,

- okres próby, na jaki warunkowo umorzono postępowanie w pkt. 1 zaskarżonego wyroku, ustala na okres 1 (jednego) roku;

II. w pozostałej zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. B. po 420 (czterysta dwadzieścia) złotych podwyższone o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej obrony z urzędu udzielonej oskarżonej B. K. w postępowaniu odwoławczym;

IV. na podstawie art. 624 §1 kpk oskarżoną B. K. zwalnia od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt **IX Ka 1342/17**

UZASADNIENIE

B. K. została oskarżona o to, że:

I. w okresie od grudnia 2011 roku do sierpnia 2012 r. w C. działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem dokonała przywłaszczenia powierzonego mienia w postaci samochodu V. o nr rej. (...), dysku twardego komputera, złotej monety o łącznej wartości 5259 zł na szkodę K. K. (1), tj. o czyn z art. 284 §2 kk w zw. z art. 12 kk;

II. w nieustalonym miejscu i czasie nie później niż do dnia 31 lipca 2012 roku podrobiła w celu użycia za autentyczną dokumentację ZUS datowaną na dzień 01.10.2011 roku w ten sposób, że na przedmiotowych dokumentach złożyła podpis „K. K.” podrabiając w ten sposób podpis K. K. (1), tj. o czyn z art. 270 §1 kk.

Wyrokiem z dnia 22 maja 2017 r., sygn. akt II K 1309/13, **Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim** orzekł:

I. ustalając w ramach zarzuconego B. K. w pkt I. części wstępnej czynu, że w nieustalonych dniach nie wcześniej niż 1 grudnia 2011 roku i nie później niż do dnia 30 sierpnia 2012 r. w C. i G. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru dokonała przywłaszczenia powierzonego jej mienia w postaci samochodu V. o nr rej. (...), dysku twardego komputera, złotej monety o łącznej wartości 5900 zł na szkodę K. K. (1), tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 §2 kk w zw. z art. 12 kk, a w ramach zarzuconego jej w pkt. II. części wstępnej wyroku czynu, że w nieustalonym miejscu i czasie nie wcześniej niż 1 października 2011 r. i nie później niż do dnia 14 listopada 2011 roku podrobiła w celu użycia za autentyczne dokumenty składane do ZUS w postaci deklaracji (...) ze wskazaną jako datą wypełnienia 14.11.2011 r., (...) ze wskazaną jako datą wypełnienia 14.11.2011 r. i (...) ze wskazaną jako datą wypełnienia 07.10.2011 r. poprzez złożenie na nich podpisu o treści „K. K.”, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 270 § 1 kk na podstawie art. 66 §1 i 2 kk w zw. z art. 67 §1 kk postępowanie karne wobec B. K. warunkowo umorzył na okres próby 2 lat;

II. na podstawie art. 67 §3 k.k. nałożył na oskarżoną B. K. obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego K. K. (1) w części poprzez zapłatę na jego rzecz kwoty 50 złotych;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. B. kwotę 1586 złotych plus VAT tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej świadczonej oskarżonej z urzędu;

IV. zwolnił oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych i obciążył nimi Skarb Państwa.

Obrońca oskarżonej powyższe orzeczenie zaskarżył w części:

- stwierdzającej, iż oskarżona B. K. w nieustalonych dniach, nie wcześniej niż 1 grudnia 2011 r. i nie później niż 30 sierpnia 2012 r. w C. i G., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru dokonała przywłaszczenia powierzonego jej mienia w postaci samochodu V. o nr rej. (...), dysku twardego komputera, złotej monety o łącznej wartości 5.900 zł na szkodę K. K. (1), tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;
- warunkowo umarzającej postępowanie karne za powyższy czyn;
- ustalającej obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego K. K. (1) poprzez zapłatę na jego rzecz kwoty 50 zł

zarzucając mu:

1. obrazę art. 438 pkt 3 kpk – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na treść tego orzeczenia, polegający na błędnym przyjęciu, że działanie oskarżonej B. K. wyczerpało znamiona przypisanego jej czynu, w sytuacji gdy:

a) w jej działaniu brak było zamiaru powiększenia swojego majątku kosztem majątku K. K. (1);

b) oprócz obiektywnego rozporządzenia przez B. K. samochodem i monetą, działaniu oskarżonej nie towarzyszył zamiar zatrzymania tych rzeczy bez żadnego ku temu tytułu i ekwiwalentu;

c) przy sprzedaży samochodu oskarżona działała na podstawie udzielonego jej upoważnienia;

2. obrazę art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk w zw. z art. 5 §2 kpk i art. 410 kpk poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów wbrew zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy, uchylenie się od oceny zeznań świadków w zestawieniu z całością zebranego materiału dowodowego, w szczególności pominięcie przy ocenie zeznań K. K. (1) oraz Ł. K. konfliktu między nimi a oskarżoną, pominięcie istotnego dowodu w postaci upoważnienia do działania w imieniu K. K. (1) przy sprzedaży samochodu;

3. art. 5 §2 kpk poprzez jego niezastosowanie i rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonej niedających się usunąć wątpliwości, w sytuacji gdy z zeznań świadków, a także zgromadzonej dokumentacji w postępowaniu nie wynika, aby oskarżona dopuściła się popełnienia zarzucanego jej czynu.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca oskarżonej wniósł o zmianę orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonej od stawianego jej zarzutu przywłaszczenia rzeczy powierzonej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim oraz przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu za postępowanie przed sądem odwoławczym, oświadczając jednocześnie, że koszty te nie zostały uiszczone w części ani w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonej okazała się o tyle zasadna, o ile doprowadziła do zmiany wyroku w zakresie opisu czynu przypisanego B. K. i związanych z tym dalszych konsekwencji. W pozostałym zakresie jako niezasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności stwierdzić należało, iż w zakresie sprzeniewierzenia złotej monety chybione jest stanowisko skarżącej co do tego, że Sąd Rejonowy zaniechał konkretnego wskazania, które fragmenty zeznań świadczą o winien oskarżonej. Jak bowiem wprost wynika z pisemnych motywów rozstrzygnięcia, przypisanie B. K. powyższego zachowania było uzasadnione w oparciu o zeznania pokrzywdzonego i jego matki, a także wyjaśnienia samej podsądnej potwierdzone dokumentami (k. 787, 788). Oskarżyciel posiłkowy konsekwentnie podnosił, że nie wyrażał zgody na sprzedaż monety, a o fakcie jej zbycia dowiedział się już po transakcji, przy czym była partnerka miała go wcześniej zwodzić, że dalej jest w posiadaniu tego przedmiotu, ale nie może go znaleźć (k. 3, 4, 56v, 280, 749-750). Jego relacja niewątpliwie znajduje potwierdzenie w zeznaniach L. K., która wskazała, że B. K. przywłaszczyła sobie rzeczy jej syna, była to m.in. moneta kolekcjonerska, którą sprzedała za 1250 zł (k. 27v). Przed sądem orzekającym świadek doprecyzowała, iż osobiście monety nie widziała, ale słyszała, jak oskarżona w czasie rozmowy przez Skype z jej synem przyznała się do jej sprzedaży, co miało nastąpić bez jego zgody (k. 314). Powyższej wersji wydarzeń skutecznie nie przeciwstawiają się wyjaśnienia podsądnej, bo gdyby rzeczywiście rzeczona moneta została jej przekazana celem finansowego zabezpieczenia jej i dziecka, to nielogiczne byłoby zwracanie uzyskanych za nią środków pokrzywdzonemu (k. 61). Zresztą na nagraniu, którego autentyczność kwestionowana przez żadną ze stron nie była, wyraźnie słychać, iż oskarżona przyznała się byłemu partnerowi do sprzedaży monety, motywując to nieprzekazaniem jej pieniędzy na książki i naprawę samochodu, co dostrzegł Sąd Rejonowy (k. 558). Także syn oskarżonej przyznał, że K. K. (4) prosił o zwrot pamiątek, wśród których mogła być złota moneta (k. 34v), co przecież byłoby irracjonalne w sytuacji, gdyby zgodził się na jej sprzedaż. Przy takiej wymowie materiału dowodowego, który przez sąd meriti został oceniony swobodnie, bo nie podważa go skutecznie powołanie się na konflikt stron, także sąd odwoławczy nie miał żadnych wątpliwości, iż omawiany przedmiot B. K. sprzeniewierzyła, co wyczerpywało dyspozycję art. 284 §2 kk. Skoro bowiem oskarżona wbrew woli właściciela monetę sprzedała i rozporządziła uzyskanymi za nią środkami, to jej zamiar został jednoznacznie zmanifestowany. W tym stanie rzeczy oczywiście chybione są zarzuty błędnych ustaleń faktycznych, jakoby podsądna nie chciała powiększyć swojego majątku, nie miała zamiaru zatrzymania tej rzeczy dla siebie. Oceny tej zmienić nie może późniejsze zwrócenie uzyskanej za monetę kwoty, bo czynność ta stanowiła jedynie naprawienie wyrządzonej już szkody – oskarżona nie oddała przecież przywłaszczonego przedmiotu, którego zresztą wówczas już nie posiadała. Przy czym powyższego zachowania B. K. dopuściła się w bliżej nieustalonym dniu, ale nie wcześniej niż w sierpniu 2011 r. (ponieważ wtedy zablokowano jej

środki finansowe na koncie osobistym – k. 61v) i nie później niż 1 grudnia 2011 r. tj. przed dniem, kiedy zwróciła pokrzywdzonemu część otrzymanych za monetę pieniędzy.

Powziął natomiast Sąd Okręgowy nieusuwalne w aktualnym stanie dowodowym sprawy wątpliwości co do przywłaszczenia przez B. K. powierzonego jej mienia w postaci samochodu V. o nr rej. (...) oraz dysku twardego komputera.

Obrońca zasadnie powołała się w apelacji na kompetencje oskarżonej co do zawarcia umowy sprzedaży pojazdu. B. K. podała, że samochód został sprzedany na wyraźne polecenie Pana K. (czego świadkiem był jej syn), który w tym celu przesłał również komputerowe upoważnienie, którego już nie posiada z uwagi na awarię komputera (k. 62). Te wyjaśnienia korespondują z zeznaniami brata i syna oskarżonej (k. 33v, 355v, 356, 34v). Świadek J. S., który rzeczony pojazd nabył, widział upoważnienie do sprzedaży (k. 357), oskarżona pokazywała mu dokumenty uprawniające ją do działania w imieniu firmy, inaczej by nie kupił tego samochodu (k. 357v). Z uwagi na te okoliczności i brak rzeczowego upoważnienia w aktach, nie jest możliwe zweryfikowanie tej linii obrony oskarżonej. Przy czym okoliczność, że pokrzywdzony z dniem 30 lipca 2012 r. miał oskarżonej skutecznie cofnąć udzielone pełnomocnictwa (k. 278), nie może przesądzać o wypełnieniu znamion czynu zabronionego, skoro właśnie w tej dacie doszło do sprzedaży pojazdu, a nie sposób kategorycznie ustalić, że miało to miejsce już po wypowiedzeniu pełnomocnictwa. Przedstawione wątpliwości nie mogą być też usunięte poprzez powołanie się na fakt nie wydania pojazdu w kwietniu 2012 r. Jak przecież wynika ze stanowiska oskarżyciela posiłkowego, był on zawiedziony postawą oskarżonej, ale dostrzegał, iż wykorzystuje ona pojazd do przeprowadzki (k. 268). Nie sposób więc wykluczyć, iż choć wówczas jeszcze zamierzał odebrać pojazd, to po tej dacie zmienił zdanie (choćby z uwagi na jego zły stan techniczny, który był znany L. K. obecnej przy odbiorze dokumentów) i rzeczywiście polecił jego sprzedaż.

Odnosząc się do braku dysku twardego w komputerze, to nie uszło uwadze sądu odwoławczego, że kwestia ta została podniesiona dopiero w toku postępowania karnego, a we wcześniejszych pismach żądanie jego wydania – przeciwnie niż monety i samochodu – zawarte nie było. Jak przyznaje sam K. K. (1), o zwrot dysku miał występować wyłącznie ustnie (k. 3v). Biorąc pod rozwagę zeznania pokrzywdzonego, który podkreślał wartość danych mających znajdować się na dysku, trudno dać wiarę, iż wcześniej jego brak nie został zauważony. Jednocześnie z przedstawionego przez niego stenogramu wynika, że oskarżona komputer chciała wprawdzie pewien czas zatrzymać, ale dysk twardey była gotowa mu przekazać (k. 267, 312). Wiarygodności nabierają więc te jej twierdzenia, zgodnie z którymi mogło dojść do zniszczenia tego przedmiotu, w trakcie nieumiejętnego jego wymontowywania przez jej starszego syna (k. 283). Nie sposób wykluczyć również, że przedmiot ten faktycznie został uszkodzony przez wspólne dziecko stron (k. 62), czego skutecznie obalić nie może pogląd oskarżyciela posiłkowego, iż syn nie powinien być dopuszczony do zabawy na tym sprzęcie, bo w celu grania został mu kupiony inny komputer. Przy czym skoro oskarżona chęć „przetrzymania” omawianego przedmiotu tłumaczyła koniecznością naprawy jej własnego, to logiczny jest wniosek, że na nim właśnie O. K. grać nie mógł. Tym samym równie prawdopodobna co przyjęta przez sąd pierwszej instancji wersja jest taka, że dysk twardey został przypadkowo uszkodzony – nota bene wyklucza to możliwość ustalenia, iż doszło do czynu z art. 288 §1 kk. Dlatego też odzyskanie danych nawet po jego ewentualnym wydaniu, możliwe nie było. W tym stanie rzeczy nie można było oskarżonej przypisać zamiaru przywłaszczenia tego mienia.

Wobec powyższego sąd drugiej instancji dokonał dalszej ingerencji w opis czynu zawarty w wyroku, eliminując przedmioty w postaci samochodu V. o nr rej. (...) oraz dysku twardego komputera. Oczywiście konsekwencją takiego rozstrzygnięcia była konieczność uchylecia pkt. 2 zaskarżonego wyroku, którym na oskarżoną nałożono obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę wartości dysku twardego. Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał, iż minimalny okres próby tj. roczny, wystarczający będzie do zrealizowania wskazanych przez sąd orzekający celów (k. 800).

Z przedstawionych powodów orzeczono jak w pkt. I niniejszego wyroku, a w pozostałej zaskarżonej części orzeczenie Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim utrzymano w mocy.

Na rzecz obrońcy oskarżonej z urzędu, stosownie do art. 618 §1 pkt 11 kpk zasądzono wynagrodzenie ustalone zgodnie z §17 ust. 2 pkt 4, §2 pkt 1, §4 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714).

Mając na uwadze sytuację materialną oskarżonej, a także częściowe uwzględnienie wniesionej apelacji, B. K. została zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.